

Практически инструмент за настояйници

Процедурата за предоставяне
на убежище

Практически инструмент за настойници

Процедурата за предоставяне на убежище

октомври 2023 г.

На 19 януари 2022 г. Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) се преименува на Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA). Всяко позоваване на EASO, негови продукти и органи следва да се разбира като отнасящо се до EUAA.

Текстът е завършен през септември 2023 г.

Нито Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA), нито Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г.

PDF ISBN 978-92-9410-341-3 doi:10.2847/01748 BZ-03-23-315-BG-N

© Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA), 2025 г. и Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA), 2025 г.

Снимка на корицата, Monkey Business © AdobeStock

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че е посочен източникът. За употребата или възпроизвеждането на елементи, които не са собственост на EUAA или FRA трябва да се поиска разрешение директно от носителите на авторските права.

За поредицата

Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA) и Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) обединиха усилия за разработването на поредица от практически инструменти за настойници на непридружени деца, нуждаещи се от международна закрила. Целта е да се окаже подкрепа на настойниците в ежедневните им задачи и отговорности по време на процедурата за предоставяне на убежище, включително процедурата по Регламент (ЕС) N° 604/2013 (Регламент „Дъблин III“) ⁽¹⁾ и временната закрила. В поредицата от практически инструменти се разглеждат следните теми:

- временна закрила;
- въведение в международната закрила;
- процедурата за предоставяне на убежище;
- транснационални процедури.

Четирите брошури се допълват взаимно.

Целта на тези практически инструменти е да се даде възможност на настойника по-добре да информира и съдейства на децата в процеса, като по този начин им помага да разберат по-добре целесъобразността на съответните стъпки. Така ще бъдат подобрени пълноценното участие на детето и способността му да взема информирани решения.

Добре функциониращите системи за настойничество са от съществено значение за насърчаване съблюдаването на висшия интерес на детето и правата на децата. Настойниците носят отговорността да гарантират, че правните, социалните, медицинските и психологическите потребности на детето се вземат предвид на всички етапи от конкретната процедура и до намирането на трайно решение за детето.

При подготовката за изготвяне на тези практически инструменти EUAA и FRA се консултираха с Европейската мрежа в областта на настойничеството посредством бърза оценка на потребностите, за да определят целите и темите, обхванати от практическите инструменти.

Предвид целевата група на тази поредица, инструментите се основават на наръчника на FRA и Европейската комисия ⁽²⁾ относно настойничеството и са съгласувани с модулите на FRA за обучение на настойници ⁽³⁾ и програмата за обучение на EUAA ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ [Регламент \(ЕС\) N° 604/2013](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (преработен текст) (ОВ L 180, 29.6.2013 г.).

⁽²⁾ FRA и Европейската комисия, [Настойничество над деца, лишени от родителски грижи — Наръчник за укрепване на системите за настойничество, за да отговарят на специфичните потребности на децата — жертви на трафик](#), 30 юни 2014 г.

⁽³⁾ Уебсайтът на FRA за електронно обучение е достъпен на адрес: <https://e-learning.fra.europa.eu/>.

⁽⁴⁾ Каталогът за обучение на EUAA е достъпен на адрес: <https://euaa.europa.eu/training-catalogue>.

Съдържание

Списък на съкращенията	5
За инструмента.....	6
1. Процедурата за предоставяне на убежище и вашата роля като настойник	7
1.1. Какво представлява процедурата за предоставяне на убежище?.....	7
1.2. Гаранции за справедлива и ефективна процедура	8
Вашата роля като настойник.....	9
2. Достъп до процедурата за предоставяне на убежище.....	14
2.1. Изготвяне на молба за международна закрила	15
Вашата роля като настойник.....	16
2.2. Регистрация на молба за международна закрила.....	17
Вашата роля като настойник.....	19
2.3. Подаване на молба за международна закрила	20
Вашата роля като настойник.....	21
2.4. Какво се случва, ако възрастта на детето бъде оспорена?	23
Вашата роля като настойник.....	24
3. Право на достоен живот по време на процедурата за предоставяне на убежище	25
3.1. Условия за приемане	25
Вашата роля като настойник.....	27
3.2. Задържане на имигранти	28
Вашата роля като настойник.....	30
4. Етапът на разглеждане.....	31
4.1. Етап на допустимост (не е задължителен)	31
Вашата роля като настойник.....	32
4.2. Индивидуално интервю	32
Вашата роля като настойник.....	34
4.3. Процес на вземане на решение и уведомяване.....	36
Вашата роля като настойник.....	38
5. Обжалване на отрицателно решение	40
Вашата роля като настойник.....	41
6. Какво можете да направите, когато нещо не върви според очакванията?.....	42
Приложение 1. Допълнителни ресурси	45
Списък на фигурите	49

Списък на съкращенията

Съкращение	Определение
ДПУ	Директива относно процедурите за предоставяне на убежище — Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст)
КПД	Конвенция на организацията на обединените нации за правата на детето
ЕУАА	Агенция на Европейския съюз в областта на убежището
FRA	Агенция на Европейския съюз за основните права
Държави членки	Държави — членки на ЕС
ДУП	Директива относно условията на приемане — Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст)
ВКБООН	Върховен комисар на ООН за бежанците

За инструмента

Правото на ЕС предвижда назначаването на представител за непридружени деца, които кандидатстват за международна закрила ⁽⁵⁾. Настояниците трябва да бъдат квалифицирани и подготвени да се справят с голямото разнообразие от закони и процедури, които регулират убежището, миграцията или други въпроси, с които може да им се наложи да се занимават ⁽⁶⁾.

Настоящата брошура има за цел да подпомага настояниците, определени на деца в рамките на процедурата за предоставяне на убежище. Тя включва преглед на процедурата за предоставяне на убежище със специален акцент върху децата, гаранциите в процедурата за предоставяне на убежище и ролята ви като настойник в различните етапи на процедурата за предоставяне на убежище. Има и раздел за това какво да се направи, ако се случи нещо неочаквано или ако възрастта на кандидата бъде оспорена.

Инструментът съдържа карета с практически съвети за настояниците и допълнителни материали за четене.

Отказ от отговорност

Настоящият инструмент беше разработен по време на реформата на общата европейска система за убежище от отговорните органи на ЕС. Посочените инструменти обаче бяха достъпни само като предложения, а не като окончателни и приети правни документи към момента на изготвянето им. Следователно настоящият инструмент е изготвен въз основа на инструментите на общата европейска система за убежище, които законно са били в сила към момента на разработването му.

Съдържащата се в настоящия инструмент информация е издирена, оценена и анализирана извънредно внимателно. Въпреки това докладът няма претенции за изчерпателност.

⁽⁵⁾ Член 25 от [Директива 2013/32/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст), (ОВ L 180/60, 29.6.2013 г.) (ДПУ).

⁽⁶⁾ За повече информация вж. Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA) и Европейска комисия, [Настойничество над деца, лишени от родителски грижи — Наръчник за укрепване на системите за настойничество, за да отговарят на специфичните потребности на децата — жертви на трафик](#), 2015 г.

1. Процедурата за предоставяне на убежище и вашата роля като настойник

1.1. Какво представлява процедурата за предоставяне на убежище?

Процедурата за предоставяне на убежище е процесът, чрез който държавите членки определят дали дадено лице се нуждае от международна закрила.

В контекста на ЕС международната закрила (или убежище) се предоставя под формата на статут на бежанец и статут на субсидиарна закрила ⁽⁷⁾. За да научите повече за определенията на тези статуты, направете справка с инструмента за настойници за въведение в международната закрила от тази поредица ⁽⁸⁾.

Необходимост от международна закрила може да възникне поради риск от преследване или тежки посегателства въз основа на следните съображения.

- Събития, които са се случили, докато кандидатът е бил в държавата си на произход.
и/или
- Събития, които са се случили, след като кандидатът е напуснал своята държава на произход, посочени като нужди, възникнали на място. В този случай необходимостта от международна закрила може да възникне, след като лицето вече се намира на територията на държава членка.

Процедурата за предоставяне на убежище може да бъде разделена на етапи:

1. достъп до процедурата;
2. Дъблинска процедура, за да се установи коя държава членка е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила;
3. етап на проверка;
4. етап на обжалване.

В настоящата брошура са описани етапи 1, 3 и 4. Процедурата за установяване на това кои държави членки трябва да разгледат молба за убежище е разгледана в EUAA-FRA, [*Practical Tool for Guardians – Transnational procedures in the framework of international protection*](#) (Практически инструмент за настойници – Транснационални процедури в рамките на международната закрила), 2023 г.

⁽⁷⁾ Член 2, точка i) от ДПУ.

⁽⁸⁾ EUAA-FRA, [*Practical Tool for Guardians – Introduction to international Protection*](#) (Практически инструмент за настойници — въведение в международната закрила), октомври 2023 г.

Фигура 1. Основни етапи на процедурата за предоставяне на убежище**Легенда**

Зелено: достъп до процедурата

Бяло: Дъблинска процедура (ако е приложимо)

Синьо: етап на разглеждане

Червено: етап на обжалване (ако е приложимо)

1.2. Гаранции за справедлива и ефективна процедура

Всяко лице, което пристига в ЕС и търси международна закрила, има право неговите нужди от международна закрила да бъдат надлежно разгледани. Такива хора може да са изпаднали в особено трудна ситуация, тъй като се намират в чужда среда, сблъскват се с езикови и културни бариери, както и с психологически и други пречки. Възможно е да са претърпели травма.

Поради тези причини процесуалните гаранции са от съществено значение за осигуряването на справедлива и ефективна процедура за предоставяне на убежище. ДПУ предоставя на кандидатите за международна закрила определени процедурни гаранции с цел преодоляване на тези пречки.

Независимо от възрастта на кандидата тези основни процесуални гаранции включват:

- правото на кандидата да остане на територията, докато не бъде взето окончателно решение по неговата молба, за да се гарантира спазването на принципа на забрана за връщане;
- гаранции за личното интервю, което трябва да се проведе на езика, който кандидатът предпочита, или на друг език, който кандидатът разбира и на който може да общува ясно;
- правото на информация: държавите членки трябва да предоставят обща информация за процедурата за предоставяне на убежище във възможно най-кратък срок;
- безплатна правна и процедурна информация, съобразена с нуждите на кандидата;
- безплатна правна помощ по искане на кандидата и представителство в процедурата по обжалване;
- правото на комуникация с Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) на всички етапи от процедурата, както и с други организации, предоставящи правни съвети или други консултации.

Някои лица, търсещи закрила, може да се нуждаят от специални процедурни гаранции. Това важи в особено голяма степен за децата. Някои деца преминават границите без

грижата на отговорен възрастен или може да останат непридружени след влизане в ЕС или преди това. Децата, които пътуват сами в непознати държави, са изложени на по-висок риск от насилие, злоупотреба и пренебрегване.

Вашата роля като настойник

Като ключова гаранция за непридружените деца (или на предполагаемо дете, ако възрастта е под съмнение) трябва да бъде назначен независим и квалифициран настойник във възможно най-кратък срок ⁽⁹⁾.

Въз основа на националното законодателство, когато от практически съображения не може бързо да бъде определен постоянен настойник на детето, може да се предвидят възможности за назначаване на лице, което временно да изпълнява задачите на настойника. В такива случаи за временните настойници трябва да са валидни същите квалификации и характеристики (напр. независимост), както за постоянните. Настойникът следва да бъде уведомяван и консултиран по всички аспекти на административния процес, и той следва да може да придружава детето по време на цялата процедура.

Свързана публикация на EUAA

FRA, [Електронен курс за обучение за настойници](#), 2022 г.

FRA и Европейската комисия, [Настойничество над деца, лишени от родителски грижи — Наръчник за укрепване на системите за настойничество, за да отговарят на специфичните потребности на децата — жертви на трафик](#), 30 юни 2014 г.

След като бъдете назначен за настойник, вашата задача е да защитавате висшите интереси на детето и при необходимост да упражнявате права в негов интерес ⁽¹⁰⁾.

Ще трябва да обърнете внимание на няколко важни аспекта за закрилата на детето по време на цялата процедура за предоставяне на убежище: насърчаване на висшия интерес на детето, предоставяне на подходяща за детето информация, изслушване на мнението на детето, гарантиране на безопасността на детето и зачитане на целостта на семейството.

Висш интерес на детето

Висшият интерес на детето е право, принцип и процедурно правило, признати в международното и европейското право. Той е основата за всички решения по отношение на децата в контекста на миграцията. Целта му е да гарантира развитието на детето и пълното упражняване на всички права, предвидени в Конвенцията на ООН за правата на детето.

⁽⁹⁾ Член 25, параграф 1 от ДПУ.

⁽¹⁰⁾ Член 25, параграф 1, буква а) от ДПУ, както и член 24 от ДУП.

На практика това означава, че вие като настойник и всички останали участници трябва да оцените индивидуалните и специфични обстоятелства и нужди на детето. Тази оценка трябва да се взема предвид при всички действия и решения, които засягат детето, независимо дали в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план. Тези аспекти като минимум следва да бъдат обхванати в оценката: възгледите на детето; самоличността на детето; семейната среда и връзки; потребностите от грижи, закрила и безопасност; възможните допълнителни уязвимости; аспектите, свързани със здравето и образованието.

Оценки на висшите интереси следва да се извършват редовно, така че органите да вземат предвид развитието на детето, както и всички промени в обстоятелствата или възгледите му. Във важните решения по отношение на детето следва също така да се отчита по какъв начин висшият интерес на детето е бил взет под внимание и е повлиял на решението.

В качеството си на настойник вие следва да се уверявате, че съответните органи редовно оценяват и вземат предвид висшия интерес на детето, като се консултират с вас и с него. Трябва да поддържате близък контакт с детето и да информирате органите за всяко развитие, което би налагало ново решение или промяна на подхода.

Свързана публикация

EASO [Практическо ръководство на EASO относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище](#), 2019 г.

Предоставяне на информация

По всяко време детето има гарантираното в ДПУ ⁽¹¹⁾ и в Директива 2013/33/ЕС (ДУП) ⁽¹²⁾ право да търси, получава и споделя информация. Информацията трябва да се предоставя на език и по начин, който детето разбира. Предоставянето на информация на детето е отговорност на всички участници, които са в контакт с детето. Детето може да не получи адекватна информация или да е разбрало погрешно или забравило. В качеството си на настойник вие отговаряте за предоставянето на информация, както и за гарантирането, че подходящата информация от други участници достига до детето.

Децата трябва да бъдат информирани по начин, който гарантира, че разбират естеството и целта на процесите, в които участват, как те са от значение за тяхното положение, възможностите, с които разполагат, потенциалните резултати и какво биха означавали те за тях. Тази информация следва да се предоставя чрез съобразени с детето, чувствителни към пола и подходящи за възрастта и контекста обяснения на разбираем за него език, за да може то да участва по напълно информиран начин.

⁽¹¹⁾ Член 12, параграф 1 от ДПУ.

⁽¹²⁾ Член 5 от [Директива 2013/33/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст) (ОВ L 180, 29.6.2013 г.).

На детето следва да се осигурява устен превод, когато това е необходимо. Когато е възможно, устният преводач следва да има опит в устния превод за деца.

Индивидуалните обстоятелства, като възраст, зрялост, потенциална междусекторна уязвимост или културен произход на детето, засягат способността му за достъп до информация. Детето може да не е в състояние да чете или да няма търпението да се съсредоточи върху писмен текст. Давайте информация в управляеми количества, използвайте прост речник, анимации и пиктограми и сведете до минимум дължината на текста.

Свързана публикация

За повече информация вж. ЕУАА, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) [Практическо ръководство за предоставяне на информация в процедурата по убежище], декември 2024 г.

Изслушване на възгледите на детето и участие на детето

Детето има право да изразява своите възгледи и мнение лично или чрез вас като негов настойник. Всяко събеседване с детето следва винаги да се провежда в безопасна, поверителна, удобна и подходяща за деца среда и на подходящо място (подходящи места), което спомага за изграждане на доверие у детето. Мнението и желанията на детето следва да бъдат взети под внимание според възрастта и зрелостта му.

Вашата роля на настойник е също така да поддържате възгледите на детето и да гарантирате, че органите вземат предвид тези мнения. Правото на детето да бъде изслушано не следва да се ограничава само до рамките на индивидуалното интервю. Органите следва да обръщат внимание на възгледите, потребностите и мненията на детето също и извън контекста на официалните интервюта.

Осигуряване на безопасността на детето

По време на цялата процедура за предоставяне на убежище децата трябва да бъдат защитени от всякакви форми на насилие, малтретиране, пренебрежително отношение и експлоатация. Служителите в областта на убежището и приемането трябва да вземат предвид и да бъдат нащрек за възможни признаци за уязвимост и рискове с цел да гарантират безопасността на детето. В качеството си на настойник трябва да съберете информация за благосъстоянието на детето, както и за всички опасения, свързани със закрилата или безопасността. На практика събирането на такава информация означава да сте на разположение на детето и да поддържате редовна връзка с него, както и да комуникирате с органите и други ангажирани специалисти, например социални работници, служители по приемането, учители, лекари, и да отдавате дължимото значение на получената информация.

Внимавайте за потенциалните рискове за детето, например възможността то да се сблъска с лица, които вече са го подлагали или биха могли да го подложат на злоупотреба, вреда или трафик. Ако получите информация за възможна заплаха като тази, е наложително незабавно да уведомите определеното длъжностно лице в рамките на съответните органи. При все това е изключително важно органите да оценяват ситуацията благоразумно, за да предотвратят каквито и да е вреди за детето.

Практически съвет

Възможни действия от страна на настойника във връзка с безопасността на детето:

- Информирайте детето за съществуващите мерки за закрила, които могат да бъдат предприети.
- Уверете се, че органите непрекъснато оценяват рисковете за детето. Бъдете проактивни при оказването на подкрепа на детето в контактите му със съответните органи и служителите на правоприлагащите органи.
- Незабавно уведомете съответните органи, ако имате нова информация, свързана с безопасността на детето, особено ако смятате, че детето може да е в опасност.
- Ако детето е изчезнало, направете необходимото съответните органи да бъдат уведомени незабавно, да въведат информация за изчезналото дете в Шенгенската информационна система и да се полагат усилия за намирането му.
- Редовно напомняйте на всички участващи органи да не споделят информация за статута на детето като кандидат за международна закрила.

Зачитане на единството на семейството и издирване на семейството

Съгласно достиженията на правото на ЕС в областта на убежището една от основните отговорности на държавите членки е да откриват членовете на семейството на детето и да събират детето с членовете на семейството му, когато се установи, че това е в негов висш интерес ⁽¹³⁾. Органите следва да започнат издирване на семейството възможно най-скоро ⁽¹⁴⁾. Важно е да се отбележи, че намирането на семейството не води автоматично до събиране на семейството.

Издирването на семейството има три основни цели:

1. да се намери информация за членовете на семейството на детето или за бившите му настойници, както и за тяхното местонахождение;
2. да се подпомогне детето при възстановяването на семейните отношения, при условие че това е в негов висш интерес;

⁽¹³⁾ Член 24 от ДУП.

⁽¹⁴⁾ Член 24, параграф 3 от ДУП.

3. да се улесни събирането на детето с членове на семейството в приемащата държава, в друга държава от ЕС+, в трета държава или в държавата на произход, при условие че това е във висшия интерес на детето ⁽¹⁵⁾.

В случай на деца, пътуващи със свързани членове на семейството, различни от техните родители или законни настойници (известни като разделени деца), семейните връзки с придружаващите ги възрастни също трябва да бъдат проверени и оценени. За разделените деца трябва да се извърши и издирване на семействата, за да се разбере къде се намират родителите/законните им настойници.

Като настойник трябва да подкрепяте органите и детето в този процес. Това включва информиране на детето за целта на издирване на семейството, както и искане и изслушване на мнението на детето. Трябва да улесните обмена на информация с властите, за да установите контакти със семейството. Можете също така да подкрепите детето при установяването на контакт със семейството и, ако е необходимо, да го придружите при вземането на трудни решения или в разговори, свързани със семейството.

Практически съвет

Като настойник вие играете важна роля в издирването на семейството. Вземете предвид следното:

- непридружените деца може да не желаят да се завърнат в държавата си на произход и биха могли да изтълкуват започването на процедура за издирване на семейството като стъпка към завръщането им в държавата им на произход; понякога те могат да бъдат подложени на натиск от семействата да останат.
- децата може да имат реални, добре обосновани страхове във връзка с издирването на семейството и да смятат, че издирването на семейството може да изложи тях или семейството им на риск.
- настойниците трябва да подкрепят детето, за да гарантират, че издирването на семейството и евентуално събирането на семейството се извършва във висшия интерес на детето, като се вземат предвид възгледите на детето и се улеснява обменът на информация с органите.

Свързана публикация

EASO, [EASO practical guide on family tracing](#), [Практическо ръководство на EASO за издирване на семейството], март 2016 г.

⁽¹⁵⁾ В съответствие с член 22 от Общото събрание на ООН, [Конвенция за правата на детето](#), 20 ноември 1989 г., ООН, Серия договори, том 1577, стр. 3, „правото да се издирват родителите или други членове на семейството на всяко дете бежанец, за да се получи информация, необходима за събиране с неговото семейство“ и с член 10, параграф 3, буква а) от [Директива 2003/86/ЕО на Съвета](#) от 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейството (ОВ L 251, 3.10.2003 г.), където е предвидено, че държавите членки трябва да разрешат влизането и пребиваването на техните роднини от първо коляно по низходяща линия, без да прилагат условия, както и на техния законен настойник или друг член на семейството, когато ненавършилият пълнолетие бежанец няма роднини по права линия или такива роднини не могат да бъдат открити.

2. Достъп до процедурата за предоставяне на убежище

Кандидатстването за международна закрила е основно право на всяко дете. Трябва да се помогне на детето да вземе информирано решение да кандидатства за международна закрила ⁽¹⁶⁾. В този контекст следва предварително да се предостави информация, съобразена с възрастта, пола и културата. Възгледите на детето относно кандидатстването за международна закрила следва да се вземат предвид в зависимост от неговата възраст и зрялост.

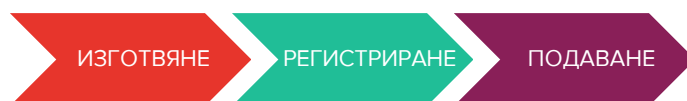
В ролята си на настойник вие следва да подпомагате децата в процеса на предоставяне на убежище още от първия етап. Настойник трябва да бъде назначен възможно най-скоро, за да се гарантира, че висшите интереси на детето се вземат предвид от самото начало.

Възможно е обаче да започнете да участвате в този процес по средата му. Такъв е по-специално случаят, когато детето е изразило желанието си да кандидатства за международна закрила в момента на преминаване на границата или при слизване на сушата и следователно преди компетентните органи да са имали възможността да ви назначат като настойник.

На детето следва да се предостави достъп до правна помощ и консултации. Това може да помогне на детето и на вас като настойник да разберете всички процедурни стъпки на процедурата за предоставяне на убежище, която може да бъде доста сложна. Добра практика е да се осигури на детето безплатен достъп до услуги за правна помощ на всички етапи от процедурата за предоставяне на убежище. Също така следва да се даде възможност на правния съветник на детето да присъства на всяко интервю с него.

Етапът на „достъп до процедурата“ се състои от три стъпки, както е показано на фигура 2. Това са изготвянето, регистрирането и подаването на молба ⁽¹⁷⁾. Тези три етапа пораждат определени права и задължения за кандидата.

Фигура 2. Етапи на достъп до процедурата за предоставяне на убежище

⁽¹⁶⁾ EASO, [Практическо ръководство на EASO относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище](#), 2019 г.

⁽¹⁷⁾ Член 6 от ДПУ се отнася до следните етапи за достъп до процедурите за предоставяне на убежище: изготвяне, регистриране и подаване на молба за международна закрила.

Практически съвет

В зависимост от законодателството и практиките на всяка държава членка терминологията, използвана за обозначаване на тези стъпки от достъпа до процедурата, може да се различава. Може да е полезно да направите справка с превода на трите стъпки на вашия език на член 6 от ДПУ⁽¹⁸⁾. Регистрацията и подаването на молбата може да се извършват едновременно. В други случаи и трите стъпки могат да бъдат изпълнени в един и същи ден в една и съща административна среда. Когато тези две стъпки се извършват поотделно, основните данни обикновено се събират на етапа на регистрацията, което дава възможност най-малкото за организирането на практика на първоначалното приемане. Допълнителни подробни данни се събират по време на подаването.

2.1. Изготвяне на молба за международна закрила

Изготвянето на молба за международна закрила представлява акта на изразяване, по какъвто и да е начин и пред който и да е орган, на желанието на лицето да получи международна закрила.

Изготвянето на молба е първата стъпка за достъп до процедурата за предоставяне на убежище.

От момента, в който дадено лице изрази желанието си да получи международна закрила, то се счита за кандидат за международна закрила.

Изготвянето на молба може да се извършва под всякаква форма. Не е необходимо кандидатът да попълва формуляр. Кандидатът може да подаде молба дори като изрази устно страх от връщане, без изрично да използва думите „убежище“ или „международна закрила“. Много деца, които може да се нуждаят от международна закрила, може да не посочат ясно или дори може да не разбират, че се нуждаят от убежище при пристигането си в държавата. Много от тях може да не знаят какви права и задължения имат или да не искат закрила, защото може да са получили неточна информация или защото са били дезинформирани, включително от трафиканти, относно своите права и възможности за избор.

При изготвянето на молба за международна закрила се пораждат няколко права и задължения, включително

- правото на оставане на територията на държавата членка⁽¹⁹⁾;

⁽¹⁸⁾ Преводът на ДПУ на всички езици на ЕС е достъпен на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/32/oj>.

⁽¹⁹⁾ Член 9 от ДПУ.

- правото на информация на език, който кандидатът разбира, относно начина на подаване на молба за международна закрила и относно правата и задълженията на кандидата по време на процедурата за предоставяне на убежище ⁽²⁰⁾;
- правото на свързване с ВКБООН и/или друга организация, предоставяща правни консултации ⁽²¹⁾;
- задължението на държавите членки да определят/оценят дали кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции ⁽²²⁾ или специални нужди за приемане ⁽²³⁾;
- задължението на държавите членки да предоставят основни материални условия на приемане, както е предвидено в ДУП ⁽²⁴⁾;
- задължението на кандидата да сътрудничи на органите ⁽²⁵⁾.

Вашата роля като настойник

Трябва да можете да изградите определено ниво на доверие, за да разпознаете кога детето изразява намерение да подаде молба за закрила, и проактивно да информирате органите, че детето може да желае да кандидатства за закрила. Това означава, че трябва да разговаряте с детето, да го изслушате и да вземете предвид мнението му, както и да се уверите, че детето напълно разбира значението на международната закрила, какво включва тя, кои права поражда и какви са последиците от нея.

Ако вече сте назначени за настойник, когато детето изрази желанието си да подаде молба за международна закрила, вашата основна роля е да проверите дали кандидатстването за международна закрила наистина е във висшия интерес на детето.

В някои ситуации във висшия интерес на детето може да са други процесуални пътища и правни статuti, различни от кандидатстването за международна закрила. Такива решения може да включват насочване на детето към специфични процедури за жертви на трафик или лица без гражданство, други разрешения за пребиваване, разрешение за престой въз основа на непълнолетната възраст на детето например или едновременно използване на повече от една правни възможности.

Трябва да съберете цялата значима информация и да информирате детето за неговите права по отношение на наличните правни способности и последиците, свързани с всяко решение. Предлагащото на подходящи решения следва да се извършва в координация със съответните органи за закрила на детето и миграционните власти. В ролята си на настойник можете да насърчавате органите в областта на убежището да комуникират и да бъдат свързани с националните системи за закрила на детето/механизмите за насочване.

⁽²⁰⁾ Член 12, параграф 1, буква а) от ДПУ.

⁽²¹⁾ Член 12, параграф 1, буква в) от ДПУ.

⁽²²⁾ Член 24, параграф 1 от ДПУ.

⁽²³⁾ Член 22, параграф 1 от ДУП.

⁽²⁴⁾ Член 22, параграф 1 от ДУП.

⁽²⁵⁾ Член 13 от ДПУ.

Практически съвети

- Винаги вземайте предвид висшите интереси на детето.
- Изградете добро ниво на доверие.
- Информирайте детето за неговите права и за наличните законни процедури.
- Съдействайте на детето при вземането на решение дали да кандидатства за международна закрила.
- Съберете свързана информация в подкрепа на молбата.
- Координирайте се с други заинтересовани страни във вашата държава членка и вземайте решения в сътрудничество с органите за закрила на детето.

Свързана публикация

EASO [Практическо ръководство на EASO относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище](#), 2019 г.

2.2. Регистрация на молба за международна закрила

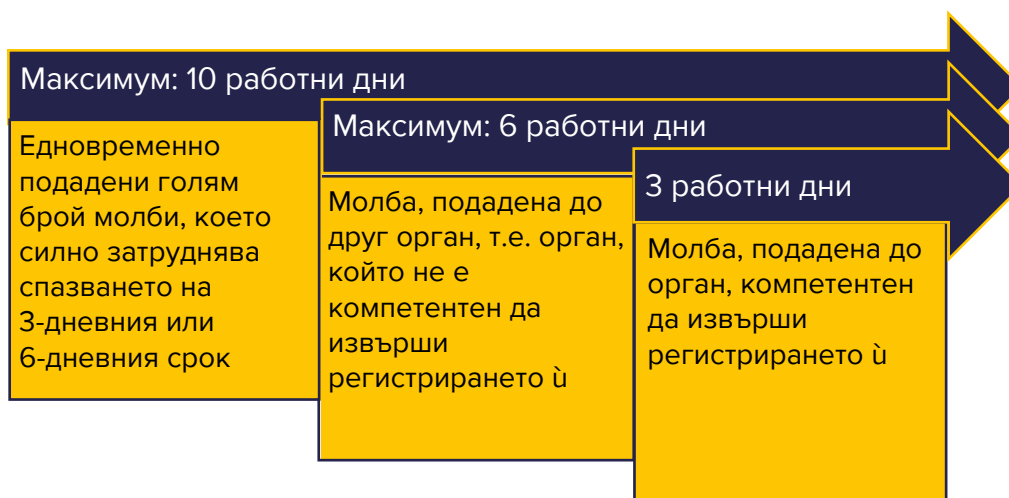
„Регистриране“ означава документиране на намерението на кандидата да иска закрила.

Целта на регистрацията на молбата за убежище е да се създаде официален запис, така че кандидатът да може ефективно да се ползва от правата си и да изпълнява задълженията си ⁽²⁶⁾. Следователно регистрацията следва да се извърши възможно най-бързо в сроковете, определени в член 6 от ДПУ, както е показано на фигура 3 по-долу.

На този етап органите събират основни лични данни за кандидата, като например неговото име, фамилия, дата и място на раждане, както и гражданството му, ако има такова.

⁽²⁶⁾ Съображение 27 от ДПУ.

Фигура 3. Срокове за осъществяване на достъп до процедурата, както е посочено в член 6 от ДПУ

В зависимост от възрастта на детето държавите членки ще вземат и пръстови отпечатъци в съответствие със сроковете, предвидени в Регламент (ЕС) № 603/2013 (Регламент за Евродак) ⁽²⁷⁾. Органите трябва да информират детето за причините, поради които вземат пръстови отпечатъци, и за начина, по който ще бъдат използвани данните. Пръстовите отпечатъци трябва да се вземат при пълно зачитане на човешкото достойнство.

Свързани публикации

EASO, [Практическо ръководство относно регистрацията — подаване на молби за международна закрила](#), декември 2021 г., глава VIII, раздел А „Европейска база данни с дактилоскопични отпечатъци на лица, търсещи убежище“.

FRA, [Право на информация – Наръчник за органите при събирането на пръстови отпечатъци за системата Евродак](#), декември 2019 г.

По време на етапа на регистрация органите ще вземат паспорта на детето, ако има такъв, и всички други документи за самоличност, например удостоверения за раждане, училищни и ваксинационни досиета. Децата трябва да информират органите за местонахождението на родителите и членовете на семейството си. На този етап е особено важно да се посочи дали някой член на семейството живее в друга държава от ЕС+ за целите на Дъблинската процедура.

⁽²⁷⁾ Член 9, параграф 1 от [Регламент \(ЕС\) № 603/2013](#) на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (преработен текст) (ОВ L 180, 29.6.2013 г.).

Свързана публикация

Процедурата за установяване на това кои държави членки трябва да разгледат молба за убежище е разгледана в EUAA-FRA, [*Practical Tool for Guardians – Transnational procedures in the framework of international protection*](#), [Практически инструмент за настойници – Транснационални процедури в рамките на международната закрила], 2023 г.

Вашата роля като настойник

В качеството си на настойник можете да започнете с оценка на информацията, с която детето вече разполага. Трябва да обърнете внимание на твърденията, направени от детето относно личната му история, и да го попитате дали може да има още документация, с която то разполага или би могло да събере, без да се излага на риск. Ползена документация може да включва училищни документи, акт за раждане, данни за ваксинации, всякакви публични статии или документи, свързани с потенциалните причини за бягство от държавата на произход, както и документи или информация, свързана с членове на семейството. Важно е също така да обърнете внимание на специфичните за децата твърдения в молбите (напр. документация, свързана с насилствен/ранен брак, принудително мобилизиране, генитално осакатяване на жени, трафик на деца, семейно и домашно насилие, принудителен труд, сексуално насилие).

В зависимост от вашите национални практики може да се извършат медицински прегледи преди или след регистрацията. Като настойник трябва да насочите вниманието на лекаря към всички здравословни проблеми, които може да има детето.

Освен това органите трябва да оценят и евентуалните специални потребности на детето. Процесът на определяне на специалните потребности на децата изисква активна роля от страна на органите и неправителствените участници в процедурата за предоставяне на убежище. Определянето на специфичните потребности може да се извърши от органите в момента на подаване на молбата, но има случаи, в които определянето се извършва само по време на етапа на регистрация или подаване, или по-късно. Уязвимости, които пораждат специфични потребности, могат да възникнат и на по-късен етап.

Ако детето има специални потребности, трябва да се уверите, че са налице всички процедурни гаранции за следващата стъпка, т.е. подаването на молбата. В зависимост от обстоятелствата например това може да включва присъствието на психолог, преводач от мъжки или женски пол в зависимост от предпочитанията на детето или възможността да бъде подкрепено от съветник или правен консултант.

Практически съвети

- Уверете се, че е на разположение устен преводач.
- Уверете се, че детето е информирано за своите права и задължения по време на процеса на регистрация.
- Информирайте властите, ако е известно местонахождението на родителите или други членове на семейството.
- Ако знаете, че детето има специални потребности, уверете се, че те са известни и се вземат предвид от органите.
- Съберете съответната документация в подкрепа на твърдението на детето и я споделете със съответните органи.

2.3. Подаване на молба за международна закрила

Подаване на молба означава завършване на процеса по кандидатстване за международна закрила.

С подаването на молбата завършва етапът на осъществяване на достъп до процедурата. В този момент започва разглеждането на молбата.

Етапът на подаване на молба е от първостепенно значение, тъй като по време на този етап се събира информация, която се споделя с решаващия орган. Това формира основата на индивидуалното интервю.

Държавите членки са длъжни да гарантират, че лице, отправило молба за международна закрила, има възможност да я внесе възможно най-скоро ⁽²⁸⁾. Ако обаче дадено лице не подаде молбата си при липса на основателни причини, решаващият орган може да реши да прекрати процедурата ⁽²⁹⁾. Подаването обикновено се извършва лично. Писмено потвърждение за регистрация може да се извърши само в специални случаи, например ако детето е физически увредено или в болница. Проверете практиката на вашата държава за тези изключителни случаи.

Времето за подготовка варира в зависимост от документите по конкретния случай, личните обстоятелства на кандидата (напр. вземете предвид междусекторните уязвимости, проблемите, свързани със здравето, и др.), а също и от наличието на информация за детето преди регистрацията.

Държавите членки може да определят допълнителни правила за подаването, например в националното законодателство може да се предвижда, че подаването се извършва лично и/или на определено място ⁽³⁰⁾.

⁽²⁸⁾ Член 6, параграф 2 от ДПУ.

⁽²⁹⁾ Член 6, параграф 2 и член 28 от ДПУ.

⁽³⁰⁾ Член 6, параграф 3 от ДПУ.

Подаването на молба води до допълнителни специфични права и задължения, включително:

- началото на срока за процедурата по разглеждане ⁽³¹⁾;
- началото на срока за процеса на определяне на държавата от ЕС+, компетентна за разглеждането на молбата (Дъблинска процедура).

Процедурите за предоставяне на убежище на деца следва да се разглеждат като високо приоритетни. Важно е обаче продължителността на процедурата да се определя за всеки отделен случай, като се даде приоритет на молбата на детето или като се удължи периодът за почивка и възстановяване преди определянето на датата на интервюто, ако това е във висш интерес на детето.

В граничните и ускорените процедури се прилагат различни стандарти в сравнение с редовната процедура за предоставяне на убежище. С ускорените процедури се въвеждат по-кратки процедурни стъпки, особено когато има вероятност молбата да бъде очевидно неоснователна. Когато молбите за международна закрила се подават на границата или в транзитна зона, държавите членки могат да предвидят процедури за допустимост и/или разглеждане по същество на тези места и в този контекст кандидатите могат да бъдат задържани или свободата им на движение може да бъде ограничена. В ДПУ обаче се предвижда изключение ⁽³²⁾ от прилагането на гранични и ускорени процедури за деца. Всъщност, когато в контекста на такива процедури не може да бъде осигурена адекватна подкрепа, от каквато децата се нуждаят, децата трябва да бъдат освободени от тях.

Вашата роля като настойник

Този етап от подаването е особено важен и вие като настойник трябва да присъствате на него. Не забравяйте, че в зависимост от държавата членка регистрацията/подаването може да не включва два отделни етапа на процедурата, а само един.

Детето следва също така да получи цялата важна информация в писмен вид на родния си език или на език, който детето разбира или който с основание може да се предположи, че разбира. Личните данни се регистрират и детето следва да има възможност да потвърди личните си данни и да провери дали те са въведени правилно. Ако личните данни на детето вече са били събрани на етапа на изготвяне или регистриране, детето следва да има възможност да провери дали те са въведени правилно.

Много деца, особено ако са пристигнали току-що, не са запознати с официалните въпроси на органите. Поради това детето може да бъде объркано относно това каква информация трябва да разкрие в тази конкретна среда или може да изпитва недоверие, ако преди това е имало отрицателни взаимодействия със специалисти.

⁽³¹⁾ Член 31, параграф 3 от ДПУ.

⁽³²⁾ Член 24, параграф 3 от ДПУ.

В ролята си на настойник трябва да вдъхнете доверие у детето в ролята на органа, като се има предвид фактът, че детето може да е имало трудни отношения с родителите си или с други възрастни или че може да е било обект на травма или дискриминация. Ще трябва да положите допълнителни грижи, за да успокоите детето и да му обясните по подходящ за него начин всяка стъпка от процедурата и ролята на органите в този контекст.

Следва да обясните, че всичко, което се обсъжда, е поверително и че информацията, предоставена на органите, участващи в процедурата по разглеждане на молбата за международна закрила, не може да бъде споделяна или предавана на органите на държавата по произход на детето. Важно е детето да знае това, за да се чувства спокойно, когато споделя своята история. В качеството си на настойник на детето трябва също така да подчертаете колко е важно да казва истината и да предоставя възможно най-много информация на органите.

Ако детето се затруднява да обяснява, ако не си спомня, ако виждате, че се чувства уморено или че е притеснено, когато си спомня и обяснява, винаги е уместно да му дадете повече време и да помолите за почивка. По време на подаването на молбата от детето няма да се изисква да обяснява и/или да напише всички причини, поради които е напуснало/избягало от държавата си, а само най-важните.

Практически съвети

Следва да информирате детето какво да очаква на този етап. Например относно:

- целта на подаването на молбата;
- правата на детето на този етап от процедурата;
- съдържанието и стъпките по време на подаването на молбата;
- задължението на кандидата да казва истината и потенциалните последици от неверни твърдения;
- ролята на устния преводач;
- ролята на придружаващите лица, ако има такива;
- задължението за поверителност на органа;
- възможността да поиска почивка;
- целта на аудиозаписа (ако е приложимо).

Преди да приключат етапа на подаване на молба, органите следва да се уверят, че са регистрирали правилно цялата информация. Поради различни причини по време на регистрацията може да възникнат недоразумения или объркване. Уверете детето, че е нормално да е несигурно и/или да има съмнения относно казаното по време на срещата. Обяснете му, че може да задават въпроси и да преформулират отговорите, ако не е разбрано добре.

Органите може да имат различни практики, свързани с официалните подписи върху доклада от подаването. Подписът може да се изисква както от настойника, така и от

детето, или и от двамата. Добра практика е органите да вземат подписа както на детето, така и на настойника. След като сте одобрили и подписали този доклад, ще ви бъде предоставено копие от него заедно с копия от всички допълнителни документи.

2.4. Какво се случва, ако възрастта на детето бъде оспорена?

Възрастта е съществен елемент от самоличността на детето и също така определя отношенията между държавата и лицето. В този смисъл промените във възрастта могат да породят специфични права и задължения.

Ако непридруженото дете не може да представи никакви документи, властите могат да решат да извършат оценка на възрастта. Определянето на възрастта е процедура, посредством която органите се стремят да установят хронологичната възраст или диапазона на възрастта на дадено лице с цел да определят дали лицето е дете или пълнолетно лице.

Хронологичната възраст не играе важна роля за придобиването на статут на пълнолетно лице във всички култури. В някои култури децата се третират като възрастни с преминаването през определени физически промени или ако сключат брак. Поради тези причини е възможно някои деца да не знаят своята хронологична възраст и да срещат трудности при разбиране на значението ѝ в западните култури. Тази културна разлика може да доведе до донякъде неясни твърдения относно датите на раждане или възрастта.

Възможно е също така децата да претендират, че са възрастни, за да продължат пътуването си или за да избегнат настаняване в наблюдавано жилище. В други случаи пълнолетен кандидат може да се представя за дете, за да се възползва от системата за деца.

Методите за оценка на възрастта следва да бъдат мултидисциплинарни, а медицински методи следва да се използват като крайна мярка.

В ДПУ са установени редица предпазни мерки, както и методи, за да се гарантира, че оценката на възрастта не е инвазивна. Методите следва да се прилагат чрез каскаден подход, като се започне от прегледа на документи, психосоциалното интервю и едва след това се пристъпи към медицински прегледи.

Някои медицински методи за оценка на възрастта действително са инвазивни, могат да бъдат травматични за детето и трябва да бъдат внимателно оценени. Оценка, основана само на външния вид, не може да се счита за метод за определяне на възрастта, тъй като етническите характеристики, както и житейските преживявания на лицата, могат да повлияят на техния външен вид.

Докато процедурата по оценяване е в ход и възрастта все още не е определена, трябва да се упражни съмнение в полза на кандидата и той трябва да бъде третиран като дете.

Вашата роля като настойник

Препоръчва се преди започване на процедури за определяне на възрастта органите, с участието на настойника, да извършат оценка на висшия интерес, за да разберат положението на детето и евентуалните отрицателни последици от определянето на възрастта или методите, които ще се използват.

Органите следва да предоставят на детето информация относно обхвата и методите, използвани за оценка на възрастта, за да се гарантира, че детето може да разбере напълно процеса и да участва в него. Трябва да оказвате подкрепа в процеса на предоставяне на информация.

Детето и/или вие, в качеството ви на настойник, трябва да дадете своето информирано съгласие за провеждането на медицинския преглед. Никакви автоматични предположения или последици не следва да водят до отказ за даване на съгласие.

Вашата роля като настойник е да помогнете на детето да разбере процедурата за определяне на възрастта и да прецените дали детето може да предостави полезна документация на органа, за да помогне при определянето на възрастта. Трябва да информирате детето за мотивите за определянето на възрастта, да му помогнете да събере допълнителна документация, да го подготвите за психосоциалната оценка или медицинския преглед, да предоставите или да откажете съгласие за медицинския преглед и да придружавате детето по време на процеса и др.

Не всички държави членки назначават настойник преди определянето на възрастта. Възможно е да бъдете назначен за настойник едва след като е извършена оценката. Ако е така, обсъдете с детето как е протекла оценката. За някои деца оценката може да бъде силно вмешателство или на тях може да не им харесва факта, че органите не са вярвали на декларираната от детето възраст. Детето може да се нуждае от известна подкрепа или информация, за да се справи с всички неразрешени въпроси.

Свързана публикация

EUAA, [All You Need to Know about Age Assessment](#) [Всичко, което трябва да знаете за оценката на възрастта], януари 2022 г.

Анимации на EASO:

- [Age assessment for children](#) [Оценка на възрастта за деца], 2020 г.
- [Age assessment for practitioners](#) [Оценка на възрастта за специалисти], 2019 г.

EASO [Практическо ръководство на EASO относно определянето на възрастта — Второ издание](#), септември 2018 г.

FRA, [Age assessment and fingerprinting of children in asylum procedures – Minimum age requirements concerning children's rights in the EU](#) [Оценка на възрастта и снемане на пръстови отпечатащи на деца в процедури за убежище — изисквания за минимална възраст относно правата на децата в ЕС], април 2018 г.

3. Право на достоен живот по време на процедурата за предоставяне на убежище

3.1. Условия за приемане

ДУП има за цел да гарантира на кандидатите за убежище, включително на децата, достоен стандарт на живот и сравними условия на живот във всички държави — членки на ЕС.

Държавите членки трябва да информират непридружените деца в разумен срок, не по-дълъг от 15 дни, след като са кандидатствали за международна закрила, относно обезщетения и задълженията, които децата трябва да спазват във връзка с условията за приемане ⁽³³⁾.

В ДУП също така се определят специални категории уязвими кандидати за международна закрила ⁽³⁴⁾, които включват непридружени деца ⁽³⁵⁾, и държавите се задължават да вземат предвид специфичното положение на уязвимите лица.

Свързани публикации

EASO [Ръководство на EASO относно условията на приемане на непридружени деца: оперативни стандарти и показатели](#), декември 2018 г.

FRA — Европейска комисия, [Настойничество над деца, лишени от родителски грижи — Наръчник за укрепване на системите за настойничество, за да отговарят на специфичните потребности на децата — жертви на трафик](#), 2014 г.

Достойните условия на приемане включват подходящо жилищно настаняване, достъп до здравеопазване, образование, храна, облекло и други основни принадлежности.

Достъп до жилищно настаняване

Държавите — членки на ЕС и асоциираните към Шенген държави обикновено настаняват непридружени деца в отделни приемни центрове; в обособени зони за непридружени деца в рамките на стандартни приемни центрове; в стандартни центрове за грижи или в приемни семейства. Когато непридружени деца се настаняват в институции, тези центрове трябва да са адаптирани към специфичните нужди на децата и персоналът им трябва да е квалифициран да удовлетворява нуждите на непридружените деца.

⁽³³⁾ Член 5 от ДУП.

⁽³⁴⁾ Член 21 от ДУП.

⁽³⁵⁾ Член 2, буква д) от ДУП.

Приемните грижи са подходяща и често предпочитана и икономически ефективна среда за настаняването на непридружени деца.

Разпределянето на децата в приемните центрове трябва да се осъществява, като се обръща първостепенно внимание на висшия интерес на детето и се спазва принципът на целостта на семейството, както и при зачитане на специалните потребности за приемане, които непридружените деца може да имат. На държавите членки обаче се разрешава да създадат система за балансирано разпределение на кандидатите за международна закрила на своята територия.

Важно е винаги да се предоставя актуална информация на органите за мястото, където е настанено детето, и да се информират органите в областта на убежището, ако и когато детето промени адреса си. Така следва да се гарантира, че никое от съобщенията относно процедурата няма да се загуби.

Достъп до здравеопазване

Децата, пристигащи във вашата държава, може да страдат от физически или емоционални проблеми поради натрупването на травма и състояние на продължаващ стрес. Поради това те се нуждаят от специални грижи. Децата, търсещи убежище, имат право на достъп до здравеопазване, включително превантивни грижи, психично здравеопазване и психосоциална подкрепа, както и сексуално и репродуктивно здравеопазване.

Достъп до образование

На децата, търсещи убежище, следва да се гарантира образование при същите условия, както на децата-граждани. Държавите членки следва да обсъдят възможността за осигуряване на достъп за всички деца, които са над задължителната училищна възраст и извън обхвата на разпоредбите за задължително образование. Като настойник трябва да подпомагате детето в намирането на подходящо училище, професионално обучение или образователен път. Ако е необходимо, може да се наложи да се свържете с училищни органи и учители.

Храна, облекло и вещи от първа необходимост, както и джобни пари

Обяснителна бележка относно терминологията

Терминът „храна“ включва храна и безалкохолни напитки. Терминът „облекло“ се отнася както за дрехи, така и за обувки. Терминът „вещи от първа необходимост“ означава домакински артикули от първа необходимост, включително например продукти за лична хигиена, продукти за почистване и пране, спално бельо, както и хавлиени кърпи. Вещите от първа необходимост включват и училищни принадлежности.

Храната, облеклото и вещите от първа необходимост, както и джобните пари представляват съществена част от материалните условия на приемане.

На децата може да се осигурява храна, облекло и други вещи от първа необходимост в натура или под формата на финансови помощи или ваучери. Това означава, че когато държавите — членки на ЕС, и асоциираните към Шенген държави решат да предоставят на непридружените деца финансова помощ за покриване на тези разходи, тази помощ следва да покрива изцяло разходите за тези вещи. Предоставянето на вещи от първа необходимост, както и определянето на количеството им, трябва винаги да става при отчитане на личното положение на отделното дете. Детето например може вече да разполага с достатъчно дрехи или други вещи от първа необходимост и поради това да няма нужда да получава допълнителни вещи.

В качеството си на настойник може да се наложи да оказвате подкрепа на детето за разпределяне на джобните пари в зависимост от неговата възраст и зрялост.

Вашата роля като настойник

В качеството си на настойник трябва да проверите дали стандартите за приемане се спазват от вашата държава членка и в противен случай да се обърнете към съответните органи, за да изразите опасенията си.

За да се избегне претоварването на детето с твърде много информация при първоначалното приемане, трябва да предоставяте информация по различно време и редовно при отчитане на нуждите на детето и неговата зрялост. Непридружените деца следва да получават информация относно приемането (например правила за настаняване, кой какво прави, основен персонал, механизми за подаване на жалби), както и относно наличните мерки за подкрепа. Тези мерки включват психосоциални консултации и различни видове помощ, като например подкрепа за непридружени деца относно начините за достъп до училище, медицински грижи, културно посредничество, разрешаване на конфликти и насоки за следващите стъпки.

Също така следва да имате предвид, че може да има рискове за безопасността на децата в контекста на приемането. Това означава, че винаги следва да се уверявате дали непридружените деца са настанени на безопасно място. Място с физическа безопасност не означава автоматично, че е безопасно място; то трябва да осигурява достатъчно социална и емоционална безопасност, която позволява подходящото развитие на детето.

В Съобщението на Европейската комисия относно закрилата на децата мигранти ⁽³⁶⁾ се призовава за създаването на вътрешни политики за закрила на децата във всички организации и органи, които работят с деца, включително приемните центрове. Политиката за вътрешни предпазни мерки или за закрила на детето представлява набор от вътрешни правила, с които се изяснява какви действия ще предприема организацията или групата, за да се гарантира безопасността на децата.

⁽³⁶⁾ Европейска комисия, „[Съобщение на Комисията](#) до Европейския парламент — Закрилата на децата мигранти“, 12 април 2017 г., COM(2017) 211 final.

При пристигането следва да се извърши първоначална оценка, за да се намери възможно най-добро жилище за непридруженото дете. Всеобхватните оценки следва да бъдат текущи и мултидисциплинарни. Вие, като настойник, също следва да участвате и да бъдете надлежно информирани от органите. Смяната на мястото за настаняване следва да се сведе до минимум и да се извършва само ако е във висш интерес на детето ⁽³⁷⁾.

Когато непридружени деца се настаняват в институции, тези центрове трябва да са адаптирани към специфичните нужди на децата и персоналот им трябва да е квалифициран да отчита потребностите на децата. Приемните помещения за деца трябва да са съобразени с възрастта, пола и многообразието, с подходящи възможности за отдих и обучение. Вие като настойник трябва да бъдете информирани за здравословното състояние и да проверявате заедно с медицински специалист здравословното състояние на детето, когато е необходимо. Трябва да сте в редовен контакт със служителите по приемането, за да разбирате дали са възникнали специфични потребности за детето, и да си сътрудничите, за да ги удовлетворявате.

Свързани публикации и инструменти

Използвайте [Инструмента на EUAA за оценка на условията на приемане](#), за да оценявате адекватните стандарти на живот за непридружените деца и свързаното [Ръководство на EASO относно условията на приемане на непридружени деца: оперативни стандарти и показатели](#), декември 2018 г.

Порталът на EUAA [Let's Speak Asylum](#) — справочен портал за доставчиците на информация и специалистите, които разработват дейности за комуникация и предоставяне на информация в областта на убежището и приемането.

За центрове по границите или в близост до тях вж. също FRA, [Initial-reception facilities at external borders: fundamental rights issues to consider](#) [Центрове за първоначално приемане по външните граници: Въпроси, свързани с основните права, които трябва да се вземат под внимание], март 2021 г.

3.2. Задържане на имигранти

Децата, включително непридружените и разделените деца, по принцип не следва да бъдат задържани за цели, свързани с имиграцията, независимо от техния правен/миграционен статут или този на техните родители. Инициативите на Организацията на обединените нации и на Съвета на Европа работят за прекратяване на задържането на деца в имиграционни центрове ⁽³⁸⁾.

⁽³⁷⁾ Член 24, параграф 3 от ДУП.

⁽³⁸⁾ FRA, [European legal and policy framework on immigration detention of children](#) (Европейска правна и политическа рамка за задържане на деца в имиграционни центрове), юни 2017 г., глава 2. „Правото на свобода и сигурност“.

Задържането на деца е предвидено в правото на Съюза само „като крайна мярка“, приложима в изключителни случаи само ако „не могат да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки“⁽³⁹⁾. Като се прави позоваване конкретно на непридружените деца, ДУП гласи, че те „се задържат само при изключителни обстоятелства. Полагат се всички усилия за освобождаване на непридружените ненавършили пълнолетие възможно най-скоро“⁽⁴⁰⁾.

Налице са убедителни доказателства, че задържането оказва дълбоко и отрицателно въздействие върху здравето и развитието на децата и може да подкопае тяхното психологическо и физическо благосъстояние и да застраши когнитивното им развитие. Задържаните деца са изложени на риск от депресия и тревожност и често проявяват симптоми, съответстващи на посттравматично стресово разстройство, например безсъние, кошмари и нощно напикаване⁽⁴¹⁾.

При изключителни обстоятелства, когато се обмисля решение за задържане на деца, винаги трябва да се проучват алтернативи на задържането, като се дава приоритет на възможностите за алтернативни грижи на основата на семейството, или на други подходящи мерки за алтернативни грижи, определени от компетентните органи. В ДУП са изброени най-често срещаните алтернативи на задържането без лишаване от свобода, например редовното докладване пред органите, депозирането на финансова гаранция или задължението за престой на определено място, което следва да бъде предвидено в националното законодателство⁽⁴²⁾. Списъкът не е изчерпателен и могат да се прилагат други алтернативи и по-специфични мерки, като се има предвид специфичното положение на децата⁽⁴³⁾.

Ако в изключителни случаи дете е лишено от свобода, трябва да се спазват следните гаранции⁽⁴⁴⁾:

- задържането следва да бъде за възможно най-кратък срок⁽⁴⁵⁾;
- заповедта за задържане трябва да бъде издадена в писмена форма и в нея трябва да бъдат посочени фактическите и правните основания, на които тя се основава⁽⁴⁶⁾;
- трябва да се положат всички усилия за освобождаване на задържаните деца (включително непридружените деца) и настаняването им в подходящо място за настаняване⁽⁴⁷⁾;

⁽³⁹⁾ Член 11, параграф 2 от ДУП.

⁽⁴⁰⁾ Член 11, параграф 3 от ДУП.

⁽⁴¹⁾ За повече информация относно отрицателните последици от задържането върху деца вж. Междуведомствената работна група за прекратяване на задържането на деца в имиграционни центрове [Ending Child Immigration Detention](#) (Прекратяване на задържането на деца в имиграционни центрове), 2016 г. и Alice Farmer, „[The impact of immigration detention on children](#)“ (Въздействието върху децата на задържането им в имиграционни центрове) в *Forced Migration Review 44* (Преглед на принудителната миграция), Refugee Studies Centre, Oxford Department of International Development, University of Oxford, септември 2013 г.

⁽⁴²⁾ Член 8, параграф 4 от Директивата за условията за приемане.

⁽⁴³⁾ За примери и най-добри практики във връзка с алтернативи на задържането вж. базата данни за алтернативи на задържането на Международната коалиция по въпросите на задържането, достъпна на адрес: <https://database.idcoalition.org/>.

⁽⁴⁴⁾ Членове 9–10 от ДУП.

⁽⁴⁵⁾ Член 11, параграф 2 от ДУП.

⁽⁴⁶⁾ Член 9, параграф 2 от ДУП.

⁽⁴⁷⁾ Член 11, параграф 2 от ДУП.

- задържаните деца, трябва да имат възможността да се занимават с дейности за свободното време, включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им ⁽⁴⁸⁾;
- задържаните деца никога не трябва да бъдат задържани в затворнически помещения и трябва да бъдат настанявани отделно от възрастните ⁽⁴⁹⁾;
- стандартите на живот трябва да са подходящи за физическото, умственото, духовното, моралното и социалното развитие на детето ⁽⁵⁰⁾;
- задържаните деца следва да имат достъп до ефективни средства за правна защита и безплатно правно представителство ⁽⁵¹⁾.

Освен това специални разпоредби са посветени на непридружените деца:

- полагат се всички усилия за освобождаване на непридруженото дете възможно най-скоро ⁽⁵²⁾;
- децата трябва да бъдат настанявани, доколкото е възможно, в институции, разполагащи с персонал и съоръжения, подходящи за нуждите на тяхната възрастова група ⁽⁵³⁾;
- и накрая, задържането не следва да възпрепятства назначаването на законен настойник, който да гарантира подаването на молба ⁽⁵⁴⁾.

Вашата роля като настойник

В случаите на задържани деца настойниците могат да бъдат проактивни в подкрепа на детето при определянето на адвокат или законен представител. Настойникът следва да поиска потвърждение от органите, че преди налагането на мерките за задържане е извършена индивидуализирана оценка, определяща висшия интерес, заедно с всички съответни обстоятелства, че тази мярка е крайна и че няма друга алтернативна не принудителна мярка.

Вие като настойник заедно с адвоката или законния представител трябва внимателно да оцените всички решения за задържане на непридружено дете, продължителността на задържането и да преразгледате условията за неговото задържане и благосъстоянието на детето.

⁽⁴⁸⁾ Член 11, параграф 2 от ДУП.

⁽⁴⁹⁾ Член 10, параграф 3 от ДУП.

⁽⁵⁰⁾ Член 23, параграф 1 от ДУП.

⁽⁵¹⁾ Член 5, параграф 4 от [Харта на основните права на Европейския съюз](#), 26 октомври 2012 г., 2012/С 326/02.

⁽⁵²⁾ Член 9, параграф 1 и член 11, параграф 3 от ДУП.

⁽⁵³⁾ Член 11, параграф 3 от ДУП.

⁽⁵⁴⁾ Една относима правна препратка може да бъде намерена в съображенията на ДУП, в която се определят минимални стандарти за приемането на кандидатите. В съображение 9 от ДУП се подчертава значението на назначаването на законен настойник за непридружените непълнолетни лица. Въпреки че в това позоваване не се разглежда изрично въпросът за задържането, в него се подчертава колко е важно да се назначи законен настойник, който да защитава правата на детето.

4. Етапът на разглеждане

След като приключи регистрацията на молбата за международна закрила, органите ще разгледат молбата. Целта на етапа на разглеждане е да се определи дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила, т.е. статут на бежанец или субсидиарна закрила.

Разглеждането трябва да приключи във възможно най-кратък срок, в рамките на 6 месеца от подаването на молбата или от момента на ефективното прехвърляне на кандидата към компетентната държава членка в рамките на Дъблинската процедура. При определени условия общият срок от 6 месеца може да бъде удължен до 15 месеца, 18 месеца и 21 месеца ⁽⁵⁵⁾.

Процедурата за преглед включва следните стъпки:

- етап на допустимост (не е задължителен);
- индивидуално интервю;
- вземане на решение;
- уведомяване.

4.1. Етап на допустимост (не е задължителен)

Въвеждането на етап на допустимост не е задължително.

Целта на етапа на допустимост е да се определи дали молбата ще бъде разгледана по същество, което означава въз основа на причините, поради които лицето е напуснало държавата си и е подало молба за международна закрила. Допустимостта е предварителна проверка, която се извършва, за да се реши дали дадена молба може да бъде допусната или не.

Съществуват пет причини, поради които органите могат да решат да извършат проверка на допустимостта ⁽⁵⁶⁾.

- Международна закрила вече е предоставена в друга държава членка.
- Приложима е концепцията за първата страна на убежище ⁽⁵⁷⁾. Първа страна на убежище е или държавата, в която на кандидата е предоставен все още валиден статут на бежанец, или държавата, в която кандидатът се ползва с достатъчна закрила, включително закрила срещу връщане, и при условие че кандидатът ще бъде приет обратно в тази държава.

⁽⁵⁵⁾ Член 31, параграфи 3, 4 и 5 от ДПУ.

⁽⁵⁶⁾ Член 33, параграф 2 от ДПУ.

⁽⁵⁷⁾ Член 35 от ДПУ.

- Приложима е концепцията за сигурна трета държава ⁽⁵⁸⁾. Сигурна трета държава е държава, която е безопасна ⁽⁵⁹⁾, и държава, с която кандидатът, въпреки че не е гражданин на тази държава, има смислена връзка.
- Молбата е последваща молба ⁽⁶⁰⁾, без нови елементи или констатации.
- Лице на издръжка на кандидата подава молба, след като първоначално се е съгласило неговият случай да е част от молба, подадена от негово име, и когато не са налице обстоятелства в положението на лицето на издръжка, които да оправдават отделна молба.

Проверката за допустимост изисква провеждане на интервю за допустимост ⁽⁶¹⁾, освен когато тя се счита за последваща молба ⁽⁶²⁾. Кандидатът има право на ефективна защита срещу решение за допустимост ⁽⁶³⁾. За повече подробности вж. вашето национално законодателство.

Вашата роля като настойник

Като настойник трябва да се запознаете с националното законодателство и дали в законодателството са предвидени основания за допустимост, които потенциално са приложими за детето, което представлявате.

Ако се провежда процедура за допустимост, трябва да оказвате подкрепа на органите и на детето, за да улесните процеса. Като настойник трябва да се уверите, че при процедурата за допустимост се отчитат особените обстоятелства на непридруженото дете, което представлявате, и всички специални нужди, от които детето може да се нуждае, като например конкретна дата и час за интервюто, услугите за устен превод или други.

Ако се провежда интервю за допустимост, ще подгответе детето за интервюто и ще му предоставите достатъчно информация, така че то да разбере целта на процедурата и да се чувства спокойно. Трябва да придружавате детето на интервюто.

Освен това трябва да се свържете с правния съветник, ако такъв вече е бил назначен, включително за евентуално обжалване в случай на отрицателно решение за допустимост.

4.2. Индивидуално интервю

Правото на индивидуално интервю

За да се гарантира справедлива процедура, от съществено значение е на кандидата да се даде възможност да обясни ⁽⁶⁴⁾, лице в лице и без намеса, причината(ите), поради която е трябвало да напусне държавата си, и защо не може или не желае да се върне в държавата си на произход или в държавата на обичайно пребиваване.

⁽⁵⁸⁾ Член 38 от ДПУ.

⁽⁵⁹⁾ В съответствие с критериите, определени в член 38, параграф 1 от ДПУ.

⁽⁶⁰⁾ Член 33, буква г) от ДПУ.

⁽⁶¹⁾ Член 34, параграф 1 от ДПУ.

⁽⁶²⁾ Член 42, параграф 2 от ДПУ.

⁽⁶³⁾ Член 46, параграф 1, буква а), подточка ii) от ДПУ.

⁽⁶⁴⁾ Член 12 от КПД.

В ДПУ се посочва, че на кандидата трябва да се даде възможност да участва в индивидуално интервю по съществото на молбата си, преди органите да вземат решение по нея ⁽⁶⁵⁾.

Интервюто може да бъде пропуснато само при много ограничени обстоятелства, т.е. когато ⁽⁶⁶⁾:

- органът може да вземе положително решение относно статута на бежанец само въз основа на наличните доказателства;
- или
- кандидатът не е в състояние или не може да се яви на интервю поради независещи от него обстоятелства.

Интервюто трябва да се проведе от квалифициран и обучен персонал с помощта на устен преводач (ако е необходимо) и въпросите, свързани с равенството между половете, следва да се вземат под внимание по време на интервюто. Това включва възможността кандидатът да поиска интервюиращият орган и устният преводач да бъдат от същия или различен от неговия пол. Индивидуалното интервю трябва да се проведе в съответствие с принципа на поверителност ⁽⁶⁷⁾.

Интервютата с деца трябва да се провеждат по подходящ за тях начин, тъй като децата може да не са в състояние да формулират твърденията си по същия начин като възрастните ⁽⁶⁸⁾. Възможно е детето да не е взело самостоятелно решение да напусне държавата на произход и дори да не разбира обстоятелствата, поради които е трябвало да напусне. В зависимост от своята възраст, произход и преживявания, включително травма, децата може да срещат трудности да разкажат какво са преживели. Те може също така да изпитват недоверие или страх към органите поради преживяванията си по време на бягството или в държавите на транзитно преминаване. Поради всичко това децата може дори да не знаят дали биха могли да бъдат подложени на преследване или тежки посегателства, ако се завърнат в държавата си.

Възможно е органите да решат да спрат или отложат личното интервю при различни обстоятелства. Такива ситуации могат да включват, но не се ограничават до следните:

- необходимо е повече време поради несигурната ситуация в държавата на произход, която се очаква да бъде временна, или е необходима допълнителна документация за оценка на молбата;
- детето не е в състояние да присъства на индивидуалното интервю поради здравословни проблеми;
- има проблеми в комуникацията с преводача.

Ако възникне някоя от тези ситуации или други основателни обстоятелства в съответствие с установените практики на вашите национални органи, интервюто ще бъде пренасрочено и вие ще получите съответно уведомление за новата дата.

⁽⁶⁵⁾ Член 14, параграф 1 от ДПУ.

⁽⁶⁶⁾ Член 14, параграф 2 от ДПУ.

⁽⁶⁷⁾ Член 15, параграф 2 от ДПУ.

⁽⁶⁸⁾ Член 15, параграф 3, буква д) от ДПУ.

Вашата роля като настойник

Преди интервюто

В правото е предвидено, че поканата за интервюто (или изслушването) обикновено се съобщава в писмена форма на детето и настойника. Когато детето изглежда сериозно травмирано или неспособно да се изразява, интервюто може да му навреди или да възпрепятства възстановяването му. В такива случаи интервюто не следва да се провежда или следва да се отложи, докато детето бъде готово за него.

Като настойник можете да предложите на органите по предоставяне на убежище да ускорят процедурата или да отложат индивидуалното интервю. Това ще даде на детето повече време да си почине и да се възстанови, както и да се подготви за интервюто и да се адаптира към средата, преди да се пристъпи към процедурата.

Важно е да напътствате детето при подготовката му за интервюто и да разберете какво може да бъде полезно във връзка с причините за бягството му, пътуването му и личната му история. Трябва да разкажете на детето за вида информация, която органите ще изискват. Това може да включва информация за пътуването на детето, причините за подаване на молба за убежище, кой го излага на опасност в неговата държава на произход, информация за семейството му, както и за неща, за които е трудно да се говори, като например че е преживяло или е било свидетел на травматични ситуации и здравословни или психологически проблеми.

След като детето е разбрало за какво става дума, е важно да се провери дали то има възможност безопасно да събере липсващата информация или потенциална документация в подкрепа на искането си, без да се излага на риск. Трябва да прецените дали е безопасно и в интерес на детето да се свържете с членовете на семейството в държавата на произход. Те може да имат възможност да изпратят документи по пощата или просто да помогнат детето да събере/потвърди информация за дати, свързани с определени събития или факти, които биха могли да бъдат важни за споделяне с органите.

Освен това трябва да обясните на детето как се провежда интервюто, къде и как да стигне до мястото, как са подредени стаите, кой ще присъства по време на интервюто, колко време ще отнеме, какво се очаква от детето, как трябва да бъде облечено и други аспекти. Трябва да отговорите на всички въпроси, които детето може да има.

По време на интервюто

Като настойник следва да вземете предвид следните моменти по време на интервюто.

- Интервютата не са публични. Разбира се, вие като настойник трябва да присъствате по време на интервюто с детето. На изслушването ще присъства устен преводач, който говори езика, посочен на етапа на подаване на молбата, и превежда казаното.
- Вие изпълнявате ключова роля, за да се гарантира, че интервюиращият орган отчита висшия интерес на детето. Детето следва да се чувства спокойно.

Компетентният служител, работещ по случая и устният преводач следва да имат особено проактивно и съпричастно отношение.

- Информацията и въпросите следва да са съставени по опростен, директен и ясен начин. Необходимо е да се потвърди разбирането на детето, тъй като някои деца може да се страхуват от авторитетни личности, да не смеят да задават въпроси или да не признават, че не разбират, поради своята възраст, културен произход или психологическо състояние.
- Обяснете и напомнете на детето (по разбираем за него начин), че интервютата са подчинени на принципа на поверителност, и внимателно обяснете всички ограничения на поверителността и изключения.
- В случаите, когато детето е преживяло травма, то може да не желае или да не е в състояние да изрази чувствата си или да сподели историята си. Експертните интервюиращи органи следва да се стремят да използват алтернативни методи и да предоставят консултации или да насочват детето към подходяща подкрепа. Можете да поискате отлагане на изслушването, ако са налице опасения за здравето, които трябва да бъдат удостоверени, или по други сериозни причини.
- Трябва да се използват подходящи за детето техники за интервюиране, които са съобразени с възрастта и степента на зрялост на детето.
- Дайте на децата правото да задават въпроси и да искат съгласие преди споделянето на информация с други участници, например за насочване на техния случай към други служби.
- В случаите, когато детето може да бъде придружено от доверен възрастен в допълнение към вас като настойник, детето трябва да избере лицето и да даде съгласието си за неговото присъствие.
- Ако детето желае, интервютата с него следва да се провеждат, когато е възможно, от служител, работещ по случая, и устен преводач от същия или различен пол на детето. За целта детето трябва да бъде информирано и да му бъде предложена тази възможност.
- Ако поради специфични обстоятелства или нужди на детето (период на изпити в училище или в професионалното образование, или особено стресиращ момент за детето) интервюто не може да бъде проведено или трябва да бъде пренасрочено/коригирано. Следва да се положат всички усилия за адаптиране на интервюто към нуждите на детето.
- Помогнете на интервюиращите органи и устните преводачи да идентифицират и използват най-подходящите методи за комуникация с деца с увреждания, като се дава приоритет на приобщаването и достъпността.

При записването на интервюто

Всяко индивидуално интервю се записва ⁽⁶⁹⁾, за да се даде възможност на държавата членка да има достъп до изявленията на кандидата за по-нататъшно разглеждане, но и като гаранция за справедливост, ефективност и обективност.

⁽⁶⁹⁾ Член 17 от ДПУ.

Записът може да бъде направен в две различни форми ⁽⁷⁰⁾:

- подробен доклад, съдържащ всички съществени елементи;
или
- извлечение дума по дума.

Освен това държавите членки може да направят аудио (визуален) запис на личното интервю. Докладът от личното интервю трябва да съдържа всички подробности и изявления на кандидата и трябва да бъде обективен, неутрален и безпристрастен.

И вие, и детето трябва да бъдете информирани за съдържанието на доклада или протокола (ако е необходимо с помощта на преводач) и да ви бъде дадена възможност да направите коментари (например в края на личното интервю), преди да бъдете приканени да потвърдите записа ⁽⁷¹⁾.

В зависимост от националния контекст на настойника може да бъде разрешено да прави коментари/забележки в края на личното интервю. Проверете вашето национално законодателство, за да разберете дали това е така във вашия национален контекст и да използвате тази възможност, ако има нужда.

След интервюто

Като настойник трябва да се срещнете с детето след интервюто, за да обсъдите как се е чувствало то по време на интервюто, дали е било в състояние да сподели цялата относима информация или има допълнителни аспекти, които детето счита, че не може да сподели. В качеството си на настойник можете да поискате съгласието на детето да информирате органите за всяка нова информация, която може да получите.

Информирайте детето за очакваното време на изчакване за издаване на решение. Трябва също така да обясните потенциалните резултати от решението. Това ще помогне на детето да контролира очакванията си и да бъде подготвено, когато бъде уведомено за решението. Детето следва да има предвид, че в случай на отхвърляне може да се подаде обжалване в срока, определен в ДПУ.

4.3. Процес на вземане на решение и уведомяване

След подробно разглеждане на молбата решаващият орган е задължен да издаде решение по съществото на молбата, което може да доведе до предоставяне на международна закрила (статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила) или до отрицателно решение (недопустимост, отхвърляне или изключване).

Оценка на молбата

Проверката трябва да бъде извършена и взета обективно, безпристрастно и индивидуално ⁽⁷²⁾.

⁽⁷⁰⁾ Член 17, параграф 2 от ДПУ.

⁽⁷¹⁾ Член 17, параграф 3 от ДПУ.

⁽⁷²⁾ Член 10, параграф 3, буква а) от ДПУ.

Оценката се извършва въз основа на изявленията на детето (устни и писмени) и наличните документи, както и на информацията за държавата на произход ⁽⁷³⁾ и евентуално на други доказателства (напр. експертни доклади, медицински и психологически доклади). Информацията за държавата на произход се отнася до информация за държавите на произход или на обичайно местопребиваване на кандидатите без гражданство, както и държавите на транзитно преминаване или връщане, и за социално-икономическата, правната, политическата, правозащитната, конфликтната и хуманитарната ситуация в тази държава или в тези държави в даден момент. Органите може да я използват, за да потвърдят или оборят изявленията на детето.

Видове решение

Решението на първа инстанция по молба за международна закрила е или:

- предоставяне на статут на бежанец;
- предоставяне на субсидиарна закрила;
- отхвърляне на молбата.

Решаващият орган винаги първо проверява дали кандидатът отговаря на условията за получаване на статут на бежанец и, ако не отговаря, дали кандидатът отговаря на условията за получаване на субсидиарна закрила ⁽⁷⁴⁾.

В зависимост от националното законодателство решаващият орган може да признае друга форма на национална закрила, основана на хуманитарни съображения.

Уведомяване за решението

Детето трябва да бъде уведомено за решението в разумен срок ⁽⁷⁵⁾ и на език, който то разбира или за който има основание да се предполага, че разбира ⁽⁷⁶⁾. Уведомлението може да бъде изпратено до вас като настойник на детето.

Форма на решението

Решенията са индивидуални ⁽⁷⁷⁾ и винаги се дават в писмен вид ⁽⁷⁸⁾.

Ако решението е отрицателно или предоставя субсидиарна закрила (и следователно с него е отхвърлена молбата за статут на бежанец), то трябва да включва следното:

- фактически и правни основания за решението;
- писмени указания и процедурни стъпки за обжалване на това решение ⁽⁷⁹⁾.

⁽⁷³⁾ Докладите на ЕУАА относно информация за държавата на произход са достъпни на <https://coi.euaa.europa.eu/>.

⁽⁷⁴⁾ Член 10, параграф 2 от ДПУ.

⁽⁷⁵⁾ Член 12, параграф 1, буква д) от ДПУ.

⁽⁷⁶⁾ Член 12, параграф 1, буква е) от ДПУ.

⁽⁷⁷⁾ Член 10, параграф 3, буква а) от ДПУ с евентуално изключение, предвидено в член 11, параграф 3 от ДПУ.

⁽⁷⁸⁾ Член 11, параграф 1 от ДПУ.

⁽⁷⁹⁾ Член 11, параграф 2 от ДПУ.

Стъпките след решението на първа инстанция

Ако с решението се предоставя статут на бежанец или субсидиарна закрила, детето има достъп до редица права и това може да окаже въздействие върху неговото настаняване и други права ⁽⁸⁰⁾.

Ако решението е отрицателно, детето има право да обжалва това решение ⁽⁸¹⁾. Детето може също така да обжалва решение за предоставяне на субсидиарна закрила, ако смята, че е следвало да получи статут на бежанец.

Вашата роля като настойник

След като решението бъде съобщено на вас и на детето, трябва да придружите детето, за да бъде уведомяването за решението възможно най-безпроблемно. Преди всичко трябва да се срещнете с детето, за да прочетете решението заедно и да обясните всички последици.

Ако решението е положително и с него се предоставя статут на бежанец или субсидиарна закрила, ще обсъдите какви може да са последиците от това за детето, например дали настаняването му ще трябва да се промени.

В зависимост от националния контекст може да бъде назначен друг настойник за последващите действия и вие вече няма да представлявате детето. В този случай трябва да се уверите, че сте предали цялата информация на новия настойник със съгласието на детето.

За всяко дете е необходим дългосрочен план за „устойчиво решение“ във висшия интерес на детето. В такова решение следва да са взети предвид непосредствените и дългосрочните потребности на детето, но също така следва да е разгледан целият спектър от съображения, които са от значение за конкретното положение на това конкретно дете. След като детето получи статут на бежанец например, може да е в негов висш интерес да кандидатства за събиране на семейството. Чрез събиране на семейството детето може да кандидатства за събиране и да доведе родителите си до мястото, където пребивава детето. Трябва да се уверите, че адвокатът оказва съдействие при кандидатстването за събиране на семейството.

Като настойник вие следва да участвате във всички решения, взети от органите, относно живота на децата, които представлявате. Трябва да се уверите, че се иска мнението на децата и че те участват във вземането на решения за своето бъдеще.

Ако решението е отрицателно, ще трябва да помогнете на детето да премине през този труден процес. Отрицателното решение ще бъде момент на разочарование и загуба на надежда за детето. Бъдете търпеливи, проявявайте съпричастност и разбиране. Трябва да се уверите, че детето е в безопасност, и да предотвратите всякакви рискове за него, като например употреба на наркотици или въвличане в престъпни дейности вследствие

⁽⁸⁰⁾ EUAA-FRA, [Practical Tool for Guardians — Introduction to international Protection](#) (Практически инструмент за настойници — въведение в международната закрила), 2023 г.

⁽⁸¹⁾ Член 46 от ДПУ.

на разочарованието. Детето може да се нуждае от психологическа подкрепа и трябва да му помогнете да получи достъп до услуги в областта на психичното здраве.

При отрицателно решение детето може да поиска да излезне и да се опита да стигне до друга държава. Трябва да обясните всички рискове от такова решение, както и правните последици.

Ако решението е отрицателно или с него се предоставя субсидиарна закрила, но не и статут на бежанец, вие и детето, с подкрепата на адвоката, можете да решите да обжалвате решението. Вж. глава [5. „Обжалване на отрицателно решение“](#) относно ефективните средства за защита.

5. Обжалване на отрицателно решение

Кандидатът има право да обжалва решение за предоставяне на субсидиарна закрила (тъй като такова решение означава отказ за предоставяне на статут на бежанец) и всяко отрицателно решение на първа инстанция ⁽⁸²⁾, което означава:

- **отказ:** решение, с което се счита, че в историята на детето няма основателни причини за предоставяне на статут на бежанец;
- **решение за изключване:** ако органите са стигнали до заключението, че има сериозни основания да се счита, че детето, което е достигнало минималната възраст за наказателна отговорност, е извършило например военни престъпления или тежко неполитическо престъпление извън държавата, в която детето търси убежище (или, в случай на субсидиарна закрила, че представлява опасност за обществото или сигурността на държавата членка) ⁽⁸³⁾.
- **решение**, с което молба се счита за недопустима, както е описано подробно в раздел [4.1. „Етап на допустимост \(не е задължителен\)“](#).

Ефективната защита се предоставя под формата на жалба пред съд или трибунал. Жалбата трябва да бъде подадена в рамките на определен срок, този срок и свързаните с него условия са определени в националното право, цялата информация, необходима за упражняване на правото на достъп до ефективна процедура за правна защита, следва да бъде написана в решението.

Средството за защита предвижда цялостно разглеждане както на фактите, така и на правните аспекти, включително, когато е приложимо, преглед на нуждите от международна закрила. Ключова гаранция за кандидата е правото на справедливо и публично изслушване ⁽⁸⁴⁾.

Държавите членки трябва да определят разумни срокове и други необходими правила, за да може кандидатът да упражни правото си на ефективни средства за защита ⁽⁸⁵⁾. Направете справка с вашето национално законодателство, за да проверите приложимите срокове и всички други подробности.

⁽⁸²⁾ Член 46 от ДПД.

⁽⁸³⁾ Основанията за изключване на статут на бежанец и субсидиарна закрила, установени в [Директива 2011/95/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработена) (ОВ L 337, 20.12.2011 г.), са сходни и произтичат от разпоредбите на член 1F от Общото събрание на ООН от 1951 г., [Конвенция за статута на бежанците](#), Женева, 28 юли 1951 г., ООН, серия Договори, том. 189, стр. 137 и [Протокол за статута на бежанец](#), 31 януари 1967 г., ООН, серия Договори, том. 606, стр. 267. Следва да се отбележи обаче, че основанията за изключване, предвидени в Директива 2011/95/ЕС, във връзка със статута на бежанците (член 12) и субсидиарната закрила (член 17), не са напълно еднакви. В член 17, параграф 1 са премахнати някои от изискванията за тежки престъпления (член 17, параграф 1, буква б) и се въвеждат допълнителни основания за изключване (член 17, параграф 1, буква г) и член 17, параграф 3 относно субсидиарната закрила. За допълнителни насоки вж. EASO, [Практическо ръководство на EASO: Изключване](#) януари 2017 г.

⁽⁸⁴⁾ Както е посочено както в член 47 от [Хартата на основните права на Европейския съюз](#), 26 октомври 2012 г., 2012/C 326/02, така и в член 6 от [Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи](#) на Съвета на Европа, изменена с протоколи N° 11 и 14, 4 ноември 1950 г., ETS 5.

⁽⁸⁵⁾ Член 46, параграф 4 от ДПУ.

Държавите членки са длъжни да гарантират, че при поискване на етапа на обжалване безплатна правна помощ и представителство се предоставят ⁽⁸⁶⁾.

Вашата роля като настойник

В ролята си на настойник и в случай на отрицателно решение по молбата на детето за международна закрила трябва да гарантирате, че детето получава подходяща подкрепа.

Жалбата трябва да бъде подадена в рамките на определен **срок и в качеството ви на настойник трябва да обърнете внимание на тези срокове.**

Вашата отговорност като настойник по време на етапа на обжалване включва следните елементи.

- Уверете се, че е назначен адвокат (ако това вече не е направено) и обсъдете с детето и адвоката всяка допълнителна информация, която може да бъде добавена към жалбата. Добра практика е настойникът да присъства по време на първите срещи между детето и адвоката.
- Обсъждайте с детето и адвоката всяка допълнителна информация, която би могла да бъде добавена към жалбата, като помагате на детето с намирането на документацията или установяването на контакт със семейството, ако това е безопасно и във висшия интерес на детето.
- Уверете се, че адвокатът следи адекватно делото и спазва всички срокове.
- Уверявайте се, че сте отговорили на всички неразрешени въпроси или сте обърнали внимание на всички проблеми, които детето може да изпитва.

⁽⁸⁶⁾ Член 20 от ДПУ.

6. Какво можете да направите, когато нещо не върви според очакванията?

Възможно е да има ситуации, в които нещата не вървят според очакванията. Детето може да проявява трудно поведение и комуникацията ви с него може да е сложна. Индивидуалното интервю може да бъде забавено или детето да има други непосредствени нужди, свързани със здравето, закрилата или безопасността, които може да повлияят на насрочването на интервюто или работата ви с детето.

Напомняне

По принцип децата са много изобретателни и издръжливи. Със съпричастност и подкрепа децата могат да преодолеят много предизвикателства. Осигуряването на ежедневни занимания и смислени дейности, включително образование, обучение за придобиване на професионални умения или работа (в зависимост от възрастта), докато чакат решението по молбата си, може значително да подобри чувството им за благополучие, което е необходимо, за да се гарантира тяхното полезно сътрудничество в процедурите.

Свързани ресурси

Курсове за електронно обучение на FRA, 2022 г., достъпни на: <https://e-learning.fra.europa.eu/>

По-долу ще намерите някои често срещани ситуации и информация какво можете да направите в качеството си на настойник, за да се справите с тях.

Недоверие от страна на детето към органите и настойника му

Някои деца може да са по-уязвими поради своята относителна незрялост, зависимост и потребности, свързани с развитието. Други деца може да са съзрели бързо вследствие на житейския си опит и да са устойчиви в много отношения. Децата може да са недоверчиви — това до голяма степен зависи от тяхното минало и лични преживявания, особено такива, които може да са преживели по време на бягството, включително травми.

Децата, които се преместват от една държава в друга, може да станат по-недоверчиви към възрастните поради преживяванията си. Фактът, че детето е трябвало да преживее само бягството от държавата на произход и процеса на миграция, може да има силно отрицателно въздействие върху благосъстоянието на детето. Липсата на подкрепа от страна на родителите или на лица, полагащи грижи, по време на този емоционално и физически стресиращ период прави децата особено уязвими.

Децата, пристигащи в Европа, често са преживели травми и насилие не само в своята държава на произход, но и по време на бягството, и при пристигане. Някои от тях може да са имали също и трудни преживявания с органите или с хора, които смятат за авторитетни в миналото. Поради това според тях е трудно да повярват, че има длъжностни лица, които са загрижени за тях. Важно е да не го приемате лично и да не се обиждате, ако реакцията им към вас е дистанцирана или студена. Понякога преживяното в миналото може да ги затруднява да управляват емоции като страх, гняв или тъга.

Децата може да показват своята неудовлетвореност, страх и тревожност по различни начини. Докато някои от тях може да се държат зле и да изглеждат агресивни, други може да се отдръпнат и да отказват да общуват. Факт е, че в повечето случаи това са нормални реакции спрямо преживените необичайни събития.

Създаването на положителна връзка на доверие с детето е от решаващо значение за оказването на смислена подкрепа. Това ще отнеме време. Важно е също и всички други специалисти, работещи с детето, да развиват положителни взаимоотношения с него. Разбирането и зачитането на мнението, силните страни, потребностите и целите на детето е от решаващо значение за развиването на положителна връзка. Тези основани на доверие отношения ще са от помощ за вас и за други органи при вземането на решения, съобразени с висшия интерес на детето. Даването на възможност на детето да се чувства отговорно чрез участието му в процеса на вземане на решенията ще му помогне да бъде по-ангажирано.

Злоупотреба с вещества

За някои деца може да е трудно да се справят с настоящата реалност, тъй като са разделени от семейството си или са загубили някои членове на семейството си. Може да им е трудно с новия начин на живот в Европа и загубата на своята(ите) социална(и) мрежа(и). Може да им е трудно да се справят с травмата и с факта, че мечтите им да ходят на училище или да работят и да печелят пари не се сбъдват.

Признаците за злоупотреба с наркотици или алкохол могат да се проявят в това, че детето спира да идва на срещи, изглежда затворено, тихо, сънливо или обратното — възбудено, лесно раздразнително и/или по-агресивно от обикновено. Липсата на хигиена или промяна в моделите на сън и хранене може да бъде друг признак. Когато видите, че детето се променя, или сте забелязали, че злоупотребява с наркотици, намерете време да поговорите с него и да продължите да градите отношения на доверие. Можете също така да помогнете на детето да се обърне към служби, работещи с хора, които злоупотребяват с наркотици.

Риск от трафик на хора и изчезване

Децата, включително непридружените и разделените деца, са изложени на по-висок риск от трафик. Като настойник вие сте в позиция да инициирате и насърчите пред компетентните органи извършването на оценка на конкретното положение на детето, което представлявате. Тази оценка следва да включва риска от изчезване на детето

през дните, след като то е поставено под ваша грижа. С тази оценка на риска следва да се определят всички непосредствени рискове за безопасността, както и заплахите за безопасността на детето, и начините за намаляване на тези рискове, например чрез насочване на детето към защитено място или други подобни.

Сътрудничеството и участието на служби за закрила на детето, както и международни организации и организации на гражданското общество с експертен опит в областта на закрилата на детето ще улеснят достъпа на детето до подходящи услуги и подкрепа, когато е необходимо.

В случай на изчезване на дете е ваша отговорност като настойник да информирате правоприлагащите органи във възможно най-кратък срок. Освен това националните органи могат да регистрират изчезването в съответните международни и национални бази данни, включително в Шенгенската информационна система, създадена с Регламент (ЕС) 2018/1862 ⁽⁸⁷⁾, в известията на Интерпол и в базата данни на Агенцията на ЕС за борба с международната и организираната престъпност (Европол). Когато има вероятност изчезналото дете да е преминало граница, служителите на правоприлагащите органи следва да подадат сигнал в Шенгенската информационна система.

Шенгенската информационна система позволява на служителите да въвеждат не само „последващи“ сигнали след изчезването на деца, но и „предупредителни“ сигнали за различни ситуации, като например:

- деца, изложени на риск от отвлечане от родител, член на семейството или настойник;
- деца, изложени на риск да бъдат изведени незаконно в чужбина или които трябва да бъдат възпрени от пътуване, за да бъдат защитени от риска да попаднат в ръцете на трафиканти или от това да бъдат принудени да участват активно във военни действия.

Свързан видеоклип

EUAA, [Animation on safety rules for accompanied and unaccompanied children](#) [Анимацията относно правилата за безопасност за придружени и не придружени деца], 2023 г.

⁽⁸⁷⁾ [Регламент \(ЕС\) 2018/1862](#) на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 година за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, за изменение и отмяна на Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) N° 1986/2006 на Европейския парламент и на Съвета и Решение 2010/261/ЕС на Комисията (ОВ L 312, 7.12.2018 г.).

Приложение 1. Допълнителни ресурси

EUAA

Достъп до процедурата за предоставяне на убежище и регистрация

- EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) [Практическо ръководство за предоставяне на информация в процедурата по убежище], декември 2024 г.
- EASO, [Практическо ръководство относно регистрацията: Подаване на молби за международна закрила](#), декември 2021 г.

Разглеждане на молбата

- EUAA, [Практическо ръководство относно политическото мнение](#), декември 2022 г.
- EUAA, [Practical Guide — Interviewing applicants with religion-based asylum claims](#) [Практическо ръководство – Интервюиране на кандидати с молби за убежище на религиозна основа], ноември 2022 г.
- EASO, [Ръководство на EASO относно принадлежност към определена социална група](#), март 2020 г.
- EASO, [Практическо ръководство на EASO: Условия за предоставяне на международна закрила](#), април 2018 г.
- EASO, [Практическо ръководство на EASO: Оценка на доказателства](#), март 2015 г.
- EASO, [Практическо ръководство на EASO: Лично интервю](#), декември 2014 г.

Материали, свързани с децата

- Анимации от EASO относно:
 - [Age assessment for children](#) [Оценка на възрастта за деца], 2021 г.
 - [Age assessment for practitioners](#) [Оценка на възрастта за практикуващи специалисти], 2019 г.
- EASO, [Практическо ръководство на EASO относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище](#), 2019 г.
- EASO, [EASO practical guide on family tracing](#) [Практическо ръководство на EASO за издирване на семейството], март 2016 г.
- EUAA-FRA, поредица „Практически инструменти за настойници“ по следните теми:
 - [Временна закрила за непридружени деца, бягащи от Украйна](#), ноември 2022 г.;
 - [Въведение в международната закрила](#), октомври 2023 г.;
 - [Транснационални процедури](#), 2023 г.

Приемане

- EUAA, [Let's Speak Asylum Platform](#), [Платформа „Нека говорим за убежището“], 2023 г.
- EASO, [Ръководство на EASO относно условията на приемане на непридружени деца: Оперативни стандарти и показатели](#), декември 2018 г.

FRA

FRA, [Guardianship for unaccompanied children — A manual for trainers of guardians](#) [Настойничество за непридружени деца — Наръчник за обучители на настойници], 1 март 2023 г.

FRA, [Наръчник по европейско право в областта на правата на детето — издание от 2022 г.](#), 7 април 2022 г.

Материали на FRA за електронно обучение, 2022 г., достъпни на адрес: <https://e-learning.fra.europa.eu/>.

FRA, [Guardianship systems for unaccompanied children in the EU: developments from 2014](#) (Системи за настойничество над деца, лишени от родителски грижи, в ЕС: развития след 2014 г.), 15 февруари 2022 г.

FRA, [Initial-reception facilities at external borders: fundamental rights issues to consider](#) [Центрове за първоначално приемане по външните граници: Въпроси, свързани с основните права, които трябва да се вземат под внимание], март 2021 г.

FRA и Съвет на Европа, [Fundamental rights of refugees, asylum applicants and migrants at the European borders](#) [Основни права на бежанците, кандидатите за убежище и мигрантите по европейските граници], 2020 г.

FRA, [Наръчник по европейско право относно убежището, границите и имиграцията — Издание 2020 г.](#), 17 декември 2020 г.

FRA, [Право на информация — Наръчник за органите при събирането на пръстови отпечатъци за системата Евродак](#), декември 2019 г.

FRA, [Age assessment and fingerprinting of children in asylum procedures — Minimum age requirements concerning children's rights in the EU \(Оценка на възрастта и снемане на пръстови отпечатъци на деца в процедури за убежище — изисквания за минимална възраст относно правата на децата в ЕС\)](#), 2018 г.

FRA и Европейската комисия, [Настойничество над деца, лишени от родителски грижи](#), 26 юни 2014 г.

Европейска мрежа за настойничество

Европейска мрежа за настойничество, [Стандарти на Европейската мрежа за настойничество за предоставяне на настойничество на непридружени и разделени от родителите си деца](#), 2022 г.

Европейска мрежа за настойничество, [Children on the Move – A guide to working with unaccompanied children in Europe](#) [Деца в движение — ръководство за работа с непридружени деца в Европа], февруари 2021 г.

Европейска мрежа за настойничество, [Pilot Assessment System for Guardianship](#) [Пилотна система за оценка на настойничеството], септември 2019 г.

ВКБООН

ВКБООН, [Technical Guidance: Child friendly procedures](#) [Технически насоки: Процедури, подходящи за деца], 2021 г.

ВКБООН, [Best Interests Procedure Guidelines: Assessing and determining the best interests of the child](#) [Насоки относно процедурата за защита на висшите интереси: Оценката и определянето на висшия интерес на детето], май 2021 г.

ВКБООН, [Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1\(A\)2 and 1\(F\) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) [Насоки за международната закрила № 8: Молби за убежище за деца по силата на член 1, раздел А, параграф 2 и член 1, раздел Е от Женевската конвенция от 1951 г. и/или Протокола относно статута на бежанците от 1967 г.], 22 декември 2009 г., HCR/GIP/09/08.

Международна организация по миграция

Международна организация по миграция, [Caring for unaccompanied migrant children – Training Manual](#) [Грижи за непридружени деца мигранти — ръководство за обучение на лица, полагащи приемни грижи], 2022 г.

Международна организация по миграция, „Trafficking in persons: Protection and assistance to victims“ (Трафик на хора: Защита и съдействие на пострадалите). Самостоятелен курс за електронно обучение, достъпен в [E-Campus](#).

Съвет на Европа

Съвет на Европа, [Recommendation CM/Rec\(2022\)22](#) of the Committee of Ministers to member States on human rights principles and guidelines on age assessment in the context of migration and its Explanatory Memorandum, adopted 14 December 2022 (Препоръка CM/Rec(2022)22 на Комитета на министрите до държавите членки относно принципите на

правата на човека и насоките за определяне на възрастта в контекста на миграцията и обяснителния меморандум към нея, приета на 14 декември 2022 г.).

Съвет на Европа, [Recommendation CM/Rec\(2019\)11](#) of the Committee of Ministers to member States on effective guardianship for unaccompanied and separated children in the context of migration, adopted 11 December 2019. (Препоръка CM/Rec(2019)11 на Комитета на министрите към държавите членки относно ефективното настойничество за не придружени и разделени деца в контекста на миграцията, приета на 11 декември 2019 г.).

Съвет на Европа, [How to convey child friendly information to children in migration: A handbook for frontline professionals](#) [Как да предадем на децата информация, съобразена с интересите на децата мигранти: Наръчник за специалисти на първа линия], декември, 2018 г.

Списък на фигурите

Фигура 1. Основни етапи на процедурата за предоставяне на убежище	8
Фигура 2. Етапи на достъп до процедурата за предоставяне на убежище	14
Фигура 3. Срокове за осъществяване на достъп до процедурата, както е посочено в член 6 от ДПУ	18

Служба за публикации
на Европейския съюз

